

## ELS SERVEIS ECOSISTÈMICS DE LLAÉS: El valor invisible que sosté la vida

### Un territori que treballa per tothom

Llaés és molt més que un espai natural: és una infraestructura viva que regula el clima, manté la biodiversitat i assegura la qualitat de l'aigua i de l'aire. Cada prat, cada torrent i cada bosc madur són serveis ecosistèmics actius que beneficien tota la societat.

### Serveis ecosistèmics que genera Llaés

- Regulació climàtica i segrest de carboni: boscos madurs i sòls vius que capturen i retenen CO<sub>2</sub>.
- Gestió de l'aigua: infiltració natural, purificació d'aqüífers i regulació de torrents.
- Prevenció d'incendis: mosaic agroforestal, pastura extensiva i manteniment de camins i marges.
- Conservació de la biodiversitat: hàbitats per espècies protegides, aus rapinyaires i fauna forestal.
- Paisatge i patrimoni cultural: murs de pedra seca, bordes i camins com a expressió de gestió col·lectiva.
- Benestar social i salut pública: espai de silenci, aire net, aigua pura i vida equilibrada.

### Un valor que el mercat no reconeix

Aquests beneficis no apareixen als comptes econòmics i, per tant, no són remunerats. El resultat és una paradoxa: els que sostenen la vida —la pagesia i els territoris rurals— viuen sense reconeixement ni compensació. És imprescindible avançar cap a una comptabilitat ecològica i social que inclogui aquests valors.

### Comptes satèl·lit i justícia ecològica

Els comptes satèl·lit permeten visibilitzar allò que el PIB ignora: el treball de la natura i de la pagesia. No es tracta de mercantilitzar la vida, sinó de fer-la visible i protegir-la políticament. Com les cures, la natura sosté el benestar col·lectiu: allò que no es compta, no es defensa.

## Reconeixement i remuneració

Cal implementar mecanismes públics que reconeguin i remunerin els serveis ecosistèmics:

- Pagaments directes per la gestió sostenible de boscos, prats i aigua.
- Fons de compensació per la prevenció d'incendis i la conservació d'hàbitats.
- Indicadors i estadístiques locals per visibilitzar l'aportació de Llaés als comptes satèl·lit ambientals.

Aquest reconeixement és una qüestió de justícia social i ecològica, i una aposta per un futur rural sostenible.

## Protegir per viure

Protegir vol dir assegurar que qualsevol activitat al territori sigui compatible i subordinada a la seva preservació i a la vida que hi habita.

Cal reduir riscos ambientals i humans —d'incendi, d'erosió, de saturació o d'ús inadequat— i prioritzar sempre la seguretat i la producció ecològica i social per sobre de l'activitat recreativa.

Per això, protegir i remunerar els serveis ecosistèmics no és una subvenció, és una inversió en futur. Cada hectàrea de Llaés que es manté viva és un actiu ecològic per al conjunt del país. Protegir Llaés vol dir també protegir la seva gent, la pagesia i les persones que el gestionen i el mantenen viu.

És defensar la base de la vida rural i del benestar col·lectiu.